

Preek over zondag 6 H.C.
(14-2-2010)

Orde van dienst

Welkom en mededelingen

Zingen Gez. 117:1

Votum en groet

Zingen Ps. 32:1, 3

Gebed

Schriftlezing 2 Cor. 5:11-21

Zingen Gez. 117:3, 4, 5

Tekstlezing zondag 5+6 H.C.; 2 Cor. 5:21

Verkondiging 'Een voor allen, allen voor Een'

Zingen E.L. 183:1, 2, 4

Dankgebed

Geloofsbelijdenis

Zingen Ps. 130:2, 4

Collecte

Zingen Gez. 135

Zegen

Amenlied 'Amen' van Credo (E.L. 274a)

Broeders en zusters, Gemeente van Jezus Christus,

U zult het thema voor deze preek vast wel herkend hebben. "Eén voor allen, allen voor één" - het is het motto van de Drie Musketers.

Een jaar of twee geleden hadden wij de tekenfilmversie op video van de bibliotheek. Hij is zowat grijs gedraaid door onze jongste jongens.

Ze vonden 'm zó leuk, dat ze 'm van lieverlee gingen missen, toen we de video niet meer hadden. Dus hebben we de DVD gekocht - en die wordt wéér zowat grijs gedraaid. De jongens vinden het geweldig - ze kennen 'm al zowat uit hun hoofd. En ja - als ouders zit je dan soms óók stilletjes mee te genieten.

Eén voor allen, allen voor één - dat is het motto van de musketiers. Dat betekent: jij zet je in voor de club, en de club zet zich in voor jou.

Samen werken en samenwerken - en zó bereik je het doel. Jijzelf en de club.

Dit motto van de musketiers is een mooie samenvatting van wat 'verzoening' is. En 'verzoening' is waar het vanmiddag over gaat.

Het is waar: het woord 'verzoening' is meer een theologisch begrip, uit de dogmatiek, dan een Bijbels begrip. Het woord 'verzoening' komt maar 4 keer in het Nieuwe Testament voor, het woord 'verzoenen' maar 6 keer. Maar de *zaak* waar het om gaat, is door de hele Bijbel heen te vinden! Vandaar ook dat het zo'n belangrijk begrip in de theologie is.

En laat het dan zo zijn dat zondag 5 en 6 van de Heidelbergse Catechismus niet de meest populaire zijn. Het zal waar zijn: hier wordt in de Catechismus te veel geredeneerd, en dat wekt wat weezin op.

Maar laat ons dat niet belemmeren om de *zaak* waar het om gaat wèl vast te houden!

En die *zaak* - dat is 'verzoening': Gods antwoord op het probleem van de mens. Het probleem van 'wie schuldig is, moet boeten' - maar niet in staan zijn om de schuld te betalen.

Bij dit probleem staan we in zondag 5 en 6 van de Catechismus stil. En dan mag de manier waarop de opstellers van de Catechismus dit hebben aangepakt wat weezin opwekken, de boodschap is helder: de mens heeft schuld - alleen de mens moet dus betalen - de mens *kan* niet betalen.

Wat een ellende!

Maar 'ellende' is niet het laatste woord. In zondag 5 begint het deel van de Catechismus dat gaat over 'verlossing'.

En die verlossing, dat is 'verzoening'; Gods antwoord op het probleem van de mens: de mens kan niet betalen - maar *God* doet het.

Dat is ook wat we van de apostel Paulus meekrijgen, vanmiddag: God heeft *Jezus Christus*, die de zonde niet kende, voor ons mensen tot zonde gemaakt - opdat *wij* rechtvaardig voor God konden worden.

We letten daarbij op drie dingen: 1. God *doet* verzoening; 2. God *spreekt* van verzoening; 3. God heeft een *doel* met verzoening.

Het eerste waar we bij stilstaan, is: God *doet* verzoening. Of: God *bewerkt* verzoening.

Het woord 'verzoening' kan verschillende betekenissen hebben. Het woord dat Paulus hier gebruikt, heeft te maken met 'een conflict oplossen'. Iets doen waardoor de onderlinge relatie anders wordt, weer goed wordt.

En dan concreet: iets *ruilen* waardoor de relatie verandert. Want dat betekent dit woord dat met 'verzoenen' is vertaald: ruilen.

Welke relatie moest dan veranderd worden?

De relatie tussen God en mens. Die was sinds de ongehoorzaamheid van Adam en Eva grondig verstoord. God en mens leefden om het zo maar te zeggen op voet van oorlog met elkaar. Met dien verstande, dat het vooral de *mens* was die op voet van oorlog leefde met God!

God heeft de wereld met Zich verzoend, schrijft Paulus. De wereld. Dit werk van God is dus allereerst *wereldomvattend*! Dat wil zeggen: voldoende voor alle mensen.

Dat wil nog *niet* zeggen dat het *effect* heeft voor alle mensen - daarover straks nog.

Bij verzoening hoort verder een *prijs*. Verzoenen is *ruilen*: je wilt iets krijgen, en in ruil daarvoor geef je iets - iets anders dan geld, want dan is het koop.

En dat wat je in ruil geeft, heet 'verzoening'. Twee voorbeelden uit de brief aan de Romeinen. In 11:15 is de verwerping van Israël de verzoening van de wereld: God gaf Israël in ruil voor de wereld. En in Rom. 5:11 is de verwerping van Gods Zoon de verzoening van de wereld: God gaf zijn Zoon Jezus Christus in ruil voor wie geloven in Hem en zich verzoend mogen weten met God.

God bewerkt verzoening. Dat betekent verder ook: dat het *God* is die wat aan die verstoorde relatie wil doen - en *gaat* doen! *God* doet verzoening. De mensen hadden niet zo'n haast om een eind te maken aan de verstoorde relatie. Er wordt wel eens gesproken over mensen 'op zoek naar God'. Nou - zo hard waren de mensen niet op zoek naar God...! In de Bijbel lezen we: "Niemand die God ernstig zoekt".

Nee - het is *God* die het initiatief neemt. *Hij* verzoent de wereld met Zichzelf - want *Hij* wil die oorlogssituatie de wereld uit hebben!

En hoe bewerkt God die verzoening? Paulus schrijft: "Door Jezus voor ons tot zonde te maken".

Dat is nog niet zo'n makkelijk in te vullen term: 'tot zonde maken'.

Als oplossing is wel aangedragen: dat God Jezus een zondaar maakte. Maar dat is onwaarschijnlijk: Paulus voegt eraan toe "die geen zonde gekend heeft". Jezus is altijd vrij van zonde geweest, Hij weet niet uit ervaring wat zonde is.

Een andere verklaring is: dat Jezus een zonde-offer zou zijn. Een soort zondebok, zou je kunnen zeggen.

Ook dat ligt niet voor de hand. Want het woord 'zonde' heeft nergens zo'n brede betekenis.

Het meest waarschijnlijk is, dat Jezus de *gevolgen* van de zonde aan den lijve heeft ondervonden. En dan kunnen we denken aan wat Paulus schreef in Gal. 3:13 "*Hij heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden*".

Ik las het voorbeeld van een magneet die spijkers aantrekt. Die magneet is gaandeweg onzichtbaar geworden onder de hoop spijkers. Zo heeft Jezus de zonde naar Zich toe getrokken - zodat Hij bij wijze van spreken onzichtbaar geworden was onder de zonde. Als God naar Jezus keek, dan zag Hij alleen maar zonde.

God heeft Jezus tot zonde gemaakt. En zó heeft God verzoening bewerkt.

Maar daar heeft God het niet bij gelaten. Hij *doet* niet alleen verzoening, Hij *spreekt* ook van verzoening. Dat is het tweede waar we bij stilstaan.

God heeft de *boodschap* van die verzoening ook de *wereld* in gestuurd. En dat is maar goed ook - want anders hadden we er nooit van geweten!

Ik kwam het voorbeeld tegen van Japanse soldaten, jaren nadat de Tweede Wereldoorlog was afgelopen. Zij zaten op een klein eiland in de Stille Oceaan, en waren er heilig van

overtuigd dat de oorlog nog aan de gang was. Het moest hen *verteld* worden dat die oorlog allang afgelopen was, anders zouden ze het tot op vandaag nog hebben geloofd...!

Gods boodschap van verzoening gaat de wereld rond - gesproken door mensen. Om precies te zijn: de apostelen van Jezus Christus. Paulus schrijft: “Ons heeft hij de *verkondiging van de verzoening toevertrouwd*”.

God spreekt zijn boodschap van verzoening door mensen. Of nee - Hij *spreekt* niet, Hij *smeekt*. “In naam van Christus smeken wij u”, schrijft Paulus. De apostelen smeken, maar in hun woorden smeekt *God*.

God smeekt - en wat leren we God hier dan kennen! Want Hij *sméékt*! Zó belangrijk vindt Hij het dat die verstoorde relatie tussen Hem en de mensen weer goed wordt!

En wat smeekt God dan, bij monde van de apostelen? “Laat u met God verzoenen!” Anders gezegd: “Wees met God verzoend” - voor het eerst of opnieuw, of blijvend. Voor wie al verzoend is met God, klinkt de smeekbede: *Blijf* met God verzoend! Zorg dat het goed *blijft* tussen jou en God!

Dat is de oproep van God aan de mensen. Zij moeten iets doen - niet om God daarmee gunstig te stemmen. Wat de mensen moeten doen, is: het feit dat God de wereld met Zich heeft verzoend, *aanvaarden*. Zeg maar zó: De mensen moeten *geloven*. Geloven dat het zo *is* als wordt gezegd.

God *doet* verzoening, en God *spreekt* van verzoening. Hij heeft ook een *doel* met verzoening - dat is het derde waar we bij stilstaan.

Het doel dat God heeft met verzoening, staat letterlijk in vers 21: “*zodat wij door Hem rechtvaardig voor God konden worden*”.

Ook hier zien we hoe verzoening ruilen is: God ruilt zijn Zoon Jezus Christus in om mensen rechtvaardig te kunnen maken. Misschien zou je het ook zó kunnen zeggen: God ruilt zijn Zoon Jezus Christus in voor rechtvaardig geworden mensen.

God ziet Jezus, en ziet alleen maar zonde - *onze* zonde. En God ziet ons mensen, en ziet alleen maar gerechtigheid - *Jezus'* gerechtigheid.

Gerechtigheid, rechtvaardigheid - dat zegt allereerst iets over wie en hoe je *bent*. In de ogen van God is er *niets* op je aan te merken.

Zó zijn wij nu, in de ogen van God!

En dat heeft natuurlijk gevolgen voor wat je *doet*. Want verzoend-*zijn* met God, dat betekent natuurlijk ook: dat je als verzoend mens ook *leeft* met God, op een manier die goed is in de ogen van God.

Gerechtigheid - dat is dus: rechtvaardig *zijn* en rechtvaardig *doen*. Mens-zijn zoals God de mens heeft bedoeld.

En wat dat concreet betekent, lezen we in vers 15: dat wij niet meer voor onszelf leven, maar voor Hem die voor ons is gestorven en opgewekt.

Leven voor onze Heer Jezus Christus - zoals Paulus ergens anders schrijft: “*Niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij*”. Mijn leven wordt niet meer beheerst door mijn eigen verlangens en wensen, maar door die van Jezus Christus.

En als we voor Hem, onze Heer, leven - dan leven we automatisch ook voor de ander. Want daar draaide alles in het leven van Jezus om: om de ander; om *ons*.

Gerechtigheid van en voor God - dat bestaat “in Hem”, in Jezus Christus. Dat wil zeggen: door het *geloof* in Hem, door je *verbonden-zijn* met Hem door het geloof.

Dat schrijft Paulus in andere woorden in Rom. 5:1. Wij, die gerechtvaardigd zijn uit het geloof, hebben vrede met God door Jezus Christus. Vrede - de toestand van oorlog is verleden tijd!

En dat heeft gevolgen voor de toekomst. Kijk maar in Rom. 8:1. “*Dus wie in Christus Jezus zijn, worden niet meer veroordeeld*”.

In Hem. Door het geloof in Hem. Daar draait alles om.

En pas dan is de verzoening ook *compleet*. Als mensen het feit van de verzoening door het geloof *aanvaarden*. Als mensen gehoor geven aan die oproep “Láát u met God verzoenen!”, “Wéés en blijf met God verzoend!”.

Dàn merk je het effect van die verzoening. Dat merk je *niet*, als je het feit van de verzoening *niet* aanvaardt. Dan heb je namelijk géén vrede met God. Dan leef je niet in harmonie met God.

God heeft de wereld met Zich verzoend - verzoening is voldoende voor alle mensen. Maar dat betekent nog *niet* dat ook alle mensen *profiteren* van die verzoening. Paulus leert hier géén alverzoening. Dan had hij die oproep ook niet hoeven doen: “Láát u met God verzoenen!”.

God heeft Jezus, die de zonde niet kende, voor ons tot zonde gemaakt - *opdat* wij rechtvaardig voor God konden worden. Er blijft een positief antwoord van de mens nodig op dit werk van God.

En dat positief antwoord is voor veel mensen te veel van het goede. Want je *erkent* daarmee nogal niet wat over jezelf: Als ik rechtvaardig moet of kan *worden*, dan *ben* ik dat dus *niet*...

En dat roept de vraag op: Wat heb ik dan eigenlijk verkeerd gedaan?

En ook die *ruil* is moeilijk te aanvaarden. Jezus, die geen zonde heeft gekend - nota bene! Het is niet *eerlijk*, dat Hij wordt gestraft voor iets wat Hij niet heeft gedaan!

Nee - eerlijk was het zéker niet! Maar een *andere* weg was er óók niet! De mens zou moeten betalen maar *kan* dat niet. Dat is waar de Catechismus de vinger bij legt - een beetje te redeneerderig, dat zal zijn. Maar daarom nog niet minder terecht!

En laat het zo zijn dat dat in die tijd belangrijk was... waarom zou dat nú niet meer belangrijk zijn? Het ging om ‘God eren met je verstand’ - dat blijft nodig, ook al mag het gevoel tegenwoordig ook een woordje meespreken.

En wat wij dan eigenlijk verkeerd gedaan hebben? Tja... dat blijft een lastige. Je merkt het zelf al, als je aan het eind van een dag terugkijkt, en geen idee hebt voor welke zonden je vergeving zou moeten vragen...!

Toch mag de vraag blijven: heb ik vandaag echt hélemaal voor *Hem* geleefd? Heb ik werkelijk bij alles wat ik deed mezelf afgevraagd: Heer, wat wilt *U* dat ik zal doen of niet doen?

Dat gaat al wat dieper dan ‘wel of niet verkeerde dingen doen’. En dat maakt duidelijk dat die oproep altijd op z’n plaats is: *Wees* en *blijf* verzoend met God!

Zéker - zijn bloed ligt over ons en onze kinderen. Wij *zijn* verzoend met God. Eén voor allen - Jezus *is* voor ons gestorven, en wij *hebben* vrede met God door Jezus Christus (Rom. 5:1). Maar dat *blijft* alleen zo, als en zo lang wij niet onder die dekmantel van Jezus’ bloed vandaan lopen!

En het is waar: je kunt terug, zo lang je leeft. Dus: als je al bezig was om onder Jezus' bloed vandaan te kruipen - ga terug, doe dat meteen! In Gods Naam - Hij sméékt het je!
En leef dan voor Hem die voor jou is gestorven en opgewekt. Allen voor Eén.
Alleen zó wordt en blijft de verzoening compleet. Want: "Blijven in Christus, nu en altijd, dat is je *leven* - je *zekerheid*".

Amen.